

18.07.2012

EKVATORDAN KUTUPLARA NAMAZ VAKİTLERİ

Kıymetli basın mensupları. Süleymaniye Vakfı olarak yıllardır namaz ve oruç vakitleri konusunda kapsamlı bir projeyi yürütüyoruz. Gözlem maksadıyla güneşli gecelerin olduğu yaz ayında ve güneşsiz gündüzlerin olduğu kış ayında kutup dairesine gittik. İbadet vakitlerinin ölçüsü ile ilgili son derece çarpıcı neticeler elde edilebileceğini gördük.

Bilimin ve tekniğin imkânlarını Kur'an-Sünnet bütünlüğü içinde kullanarak büyük bir ekip çalışması yaptık. Koordinatlar ve bölgenin yüksekliği (rakım) girildiği takdirde ekvator dan kutuplara her noktanın namaz vakitlerine ulaşmayı sağlayacak programı geliştirdik. Farklı noktalardaki gözlemlerle programımızın örtüştüğünü tespit etmek bizi mutlu eden bir sonuç oldu.

Namaz vakitleri ile ilgili olarak; ayet ve hadislerde hiçbir yoruma yer bırakmayacak kadar acık tarifler varken yanlış ölçülerle oruca ve namaza başlanması kabul edilebilir bir durum değildir. Özellikle imsak vaktinde enine yayılan kızıl ve beyaz ışık kuşaklarının net görülmesi gerekirken aydınlığın emaresinin dahi olmadığı saatlerde oruca ve namaza başlanması tam bir akıl tutulmasıdır. Ufku gören herkes, yaptığımız çalışmanın doğruluğunu penceresinden kafasını uzatarak test edebilir. Bunu yapmamak kişiyi, vakit girmeden kıldığı namazların sorumluluğundan kurtarmaz.

Konuya biraz daha teknik bakacak olursak;

Her gün üç doğuş ve üç batış olur. Doğanlar; fecr-i kâzib, imsak ve güneş; batanlar da güneş, birinci şafak ve ikinci şafaktır. İmsâk ikinci doğuşla, yatsı da ikinci batışla başlar (Serahsi, Mebsut). Bu konu tüm mezhep imamlarının ortak görüşüdür.

Eskiden muvakkithaneler vardı; bütün vakitler gözlemlerle belirlenirdi. Muvakkit haneler kapatıldı. Takvim çıkarmak için vakit hesaplama ölçülerini tespiti yerine astronomiye uyuldu. Astronomi, yıldız gözlemi için güneş ışıklarının atmosferin üst tabakasına gelişi ile ilgilenir. Onlarda iki doğuş ve iki batış olduğundan imsak vakti fecr-i kâzibe; akşam namazı ikinci batışa çekildi. Yatsı namazı da vaktinin dışına çıkarıldı.

1 Ramazan / 20 Tem. Cuma	Seher (Fecr-i kâzib)	İmsak	Güneş	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı	Yatsı Bitiş
Süleymaniye Vakfı İmsakiyesi	3.51	5.04	5.49	13.12	16.51	20.31	21.23	22.20
Diyanet İşleri İmsakiyesi	-	3.49	5.42	13.18	17.13	20.41	22.24	-

(Syf. 1/2)

Ölçüler evrensel olduğu için Kur'ân güneşi, gecenin ve gündüzün göstergesi saymamış, şu âyette güneşli gecelerin ve güneşsiz ama aydınlık gündüzlerin olduğunu, üstü kapalı olarak bildirmiştir:

“Geceyi ve gündüzü iki gösterge yaptık, gecenin göstergesini giderdik; aydınlatici olmayı gündüzün göstergesi yaptık. Bu, hem rabbinizin ikramını aramanız, hem yılların sayısını ve hesabı bilmeniz içindir. Biz her şeyi, ayrıntılı olarak açıklamışızdır.” (İsrâ 17/12)

İlgili ayet ve hadisleri birlikte anlayıp evrensel ölçüleri tespit yerine geleneğe uyularak; güneş varsa gündüz, yoksa gece sayılmış, 45° enleminden ötesinin ölçüleri bulunamamıştır. Bu sebeple Diyanet İşleri Başkanlığı, 2009 yılında bir delile dayanmadan, bu bölgenin imsak vakitlerini değiştirebilmiştir. Mesela Helsinki’de 23.08.2009 günü imsak 01 54 iken 2 saat 24 dakika uzatılarak 04.18’e çıkarmıştır. Dünya İslam Birliği’nin (Rabıta’t’ul-âlem’il-İslâmî) takviminde bu vakit 03.02, Tatar Türklerinin takviminde de 04.41’dir.

Güneş, gecenin ve gündüzün göstergesi sayılmasa; vakitler, güneş ışıklarının günlük hareketine göre hesaplanırsa bir sıkıntı olmayacaktır. Zaten Allah’ın bizden istediği budur.

“Güneş’i aydınlık kaynağı, Ay’ı ışık yansıtıcı yapan odur. Yılların sayısını ve hesabı bilesiniz diye güneş ışıklarına geliş yerleri belirlemiştir. Allah bunları, gerçeği gösterir biçimde yaratmıştır. O âyetlerini, bilen bir topluluk için ayrıntılı olarak açıklamaktadır.” (Yunus 10/5)

Hazırladığımız prototip program ile www.suleymaniyevakfi.org adresinde yayınlanan hesap cetveline bulunduğu yerin koordinatlarını giren herkes namaz vakitlerini çıkarabilir. Önümüzdeki günlerde inşallah, tüm dünya için programlar yapılacak, isteyen o programları cep telefonuna dahi indirebilecektir.

Bu çalışma sahasında ilktir. Yapılacak tenkitlerle konunun daha da gelişiyeğine inanıyor, sizlere ve tüm İslam âlemine hayırlı Ramazanlar diliyorum.

Prof. Dr. Abdulaziz Bayındır
Süleymaniye Vakfı Başkanı
İ.Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

(Syf. 2/2)